

สิทธิมนุษยชนที่ถูกละเมิดโดยรัฐ : ศึกษากรณี
การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ

ร้อยตำรวจเอก ประมุข ลักษณะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-517-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VIOLATION OF HUMAN RIGHTS BY THE GOVERNMENT : A STUDY OF
POLICE PRESS CONFERENCE INVOLVING ALLEGED OFFENDERS
UNDER POLICE DETENTION

Police Captain Pramook Luksana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Government
Department of Government
Graduate School
Chulalongkon University
Academic Year 1998
ISBN 974-639-517-3

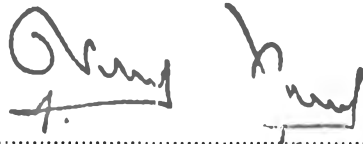
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สิทธิมนุษยชนที่ถูกละเมิดโดยรัฐ ศึกษากรณีการแถลงข่าวผลการจับกุม
ผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ

โดย ร้อยตำรวจเอก ประมุข ลักษณะ

ภาควิชา การปกครอง

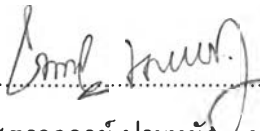
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดำรง ธรรมรักษ์)

พิมพ์ด้วยกับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงอย่างเดียว

ร้อยตำรวจเอก ประมุข ลักษณะ : สิทธิมนุษยชนที่ถูกละเมิดโดยรัฐ : ศึกษากรณีการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ (VIOLATION OF HUMAN RIGHTS BY THE GOVERNMENT : A STUDY OF POLICE PRESS CONFERENCE INVOLVING ALLEGED OFFENDERS UNDER POLICE DETENTION) , อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. ไชยันต์ ไชยพร ,131 หน้า, ISBN 974-639-517-3

สังคมได้เรียกร้องให้มีเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการสื่อสาร และเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยต้องการให้การดำเนินการในภาครัฐเป็นไปอย่างเปิดเผย จากการเรียกร้องดังกล่าวในปัจจุบันจึงทำให้มีการเผยแพร่และเสนอข่าวสารในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการแถลงข่าวและเสนอข่าวในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจดูเหมือนจะเป็นข่าวสารที่ได้รับความสนใจจากสังคมเป็นอย่างมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้จัดให้มีการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาขึ้น ซึ่งนำผู้ต้องหามาร่วมในการแถลงข่าวโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบเกี่ยวกับจิตใจและสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมในอนาคตของผู้ต้องหา จากการแถลงข่าวดังกล่าวผู้ต้องหาอาจอยู่ในภาวะยอมจำนนจึงทำให้ไม่เคยมีการโต้แย้งในเรื่องสิทธิจากผู้ต้องหาแต่อย่างใด จึงนำไปสู่ความคิดว่า สิทธิของผู้ต้องหาที่จะไม่ถูกกระทำดังกล่าวยังมีอยู่หรือไม่ มีอะไรคุ้มครองบ้าง และสถานะทางจิตใจที่เป็นนามธรรมควรได้รับความคุ้มครองหรือไม่ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจต่อการศึกษา จากประเด็นปัญหาดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาถึงเรื่องสิทธิส่วนตัวอันเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนตามแนวความคิดสิทธิมนุษยชนทางปรัชญาตะวันตก ซึ่งมองว่ามนุษย์มีสิทธิอันหนึ่งที่ไม้อาจโอนให้กันได้ และไม่อาจถูกทำลายล้างโดยอำนาจใดๆ เป็นสิทธิอันหนึ่งที่มีอยู่ในสภาวะธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน ที่จะมีชีวิต เสรีภาพ และแสวงหาความสุข รัฐหรือองค์กรของรัฐต้องยอมรับและคุ้มครองสิทธิเช่นว่านั้น

ผลการศึกษาจึงทราบว่า การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนหรือแนวคิดปรัชญาตะวันตก เมื่อนำมาปรับใช้กับสังคมไทยจึงได้ทำการศึกษาศักดิ์ของสังคมต่อกรณีดังกล่าวพบว่า การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจไม่ว่ากรณีผู้ต้องหากระทำความผิดต่อบุคคลอื่นอันมีเอกชนเป็นผู้เสียหาย หรือกรณีกระทำความผิดอันกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดไม่มีเอกชนเป็นผู้เสียหาย (รัฐเป็นผู้เสียหาย) ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามทัศนะของสังคมไทย เห็นได้ว่าความคิดของสังคมไทยไม่สอดคล้องต่อแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองสิทธิของมนุษย์ สรุปได้ว่ารากฐานแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนในสังคมไทยยังเป็นกระแสความคิดรอง ซึ่งจะต้องการศึกษาแนวความคิดในเรื่องสิทธิธรรมชาติ สิทธิปัจเจกบุคคล สิทธิส่วนตัว และสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐาน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน และนำมาปรับใช้กับสังคมไทย สิทธิของปัจเจกชนจึงได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติกร ว.ศ.อ. ๒๕๔๑
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

c 731478 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: HUMAN RIGHTS/NATURE RIGHTS/INDIVIDUAL RIGHTS

Pol.Capt.Pramook Luksana : VIOLATION OF HUMAN RIGHTS BY THE GOVERNMENT : A STUDY OF POLICE PRESS CONFERENCE INVOLVING ALLEGED OFFENDER UNDER POLICE DETENTION.ADVISOR : Dr.Chaiyan Chaipom, 131 pp.,ISBN 974-639-517-3

In the context of present Thai society, public consciousness as to the relevacne of freedom of thought , freedom of communication ,freedom of the press along with the clarity and transparency of the government 's acts increases mankindly. Owing to this increase, agerat number of news and information has been released to the public on a constant basis, including those concerning the operations of numerous federal agencies all of which are in the position to impose immense impact on the well-being of the members of the society. Among many others , one of the activity which draws immense public attention is the seizure of criminals by police officers . The Royal Thai police normally issue a press release with a view to prevent any distortion of news and information as well as to ensure their coherence and originality . Th the course of this process , however, the suspects are presented to the press regardless of both the mental and social implications of such inconsiderate treatment of them and their impacts that may follow . This kind of act from hence the questions arise; What is the status of the suspects 'rights ? Which acts should be considered a violation of their rights ? These questions have been re-investigated on the basis of the concept of human rights in western philosophy

Our studies revealed that the press release of the arrestment issued , of such nature , by the police department is inherently a violation of human rights employing the concepts of human rights of western philosopher . However, out studies on the views of the Thai society on the issue indicated that Thai society does not consider this an act of violation. This is the case of either personnel or public offense . These views of the Thai society emphasize the need for a better understanding of Nature rights , indeividual rights, personal rights and human rights . Only then will the rights of an individual be better protected.

ภาควิชา..... การปกครอง

สาขาวิชา..... การปกครอง

ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต..... ว.ท.อ. .

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ดำรง ธรรมารักษ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจและเปิดกว้างทางแนวความคิดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทร์วงศ์ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้กรุณาเลี้ยงดูด้วยความรัก ห่วงใย ดูแลผู้วิจัยในทุกๆด้านจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มั่นคง และเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดัน เป็นกำลังใจให้สามารถศึกษาและทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ คุณสมศักดิ์ เจตสุรกานต์ ที่ได้กรุณาติดตามช่วยเหลือเป็นห่วงเป็นใยจนกระทั่งการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณนางสาวปัญญาจรงค์ เลหาะสราญที่เป็นผู้ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาให้สำเร็จและที่สำคัญขอขอบคุณเพื่อนๆ ผู้ร่วมงาน ซึ่งให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ และหากวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ขอให้ผลดีเหล่านี้ตกกับผู้วิจัยได้กระทำผิดต่อเขาอย่างใหญ่หลวง

ร้อยตำรวจเอก ประมุข ลักษณะนา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
สภาพปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตการศึกษา.....	10
สมมุติฐาน.....	10
วิธีศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิด.....	14
แนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชน.....	14
พัฒนาการแนวความคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ.....	15
มหากฎบัตร(แมกนาคาร์ตา).....	34
คำประกาศเอกราชของสหรัฐอเมริกา.....	35
ปฏิญญาแสดงสิทธิของมนุษย์และพลเมืองของฝรั่งเศส.....	38
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ.....	41
การทำให้สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิตามกฎหมาย.....	46
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966.....	48
รัฐธรรมนูญประเทศต่างๆซึ่งให้ความคุ้มครองสิทธิปัจเจกชน.....	50
การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย.....	57
ความสัมพันธ์ของชีวิตและจิตใจ.....	67
สรุปแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชน.....	69
บทที่ 3 วิธีศึกษาวิจัย.....	74
การศึกษาวิจัยทัศนะในสังคมไทย.....	74
เครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัยภาคสนาม.....	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบสอบถามที่ใช้ในการทดสอบ.....	76
การกำหนดตัวแปรในการวิจัย.....	76
ประชากรเป้าหมาย.....	78
บทที่ 4 ผลการวิจัยแนวความคิดของสังคมไทย.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรศึกษา.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูลกับแนวความคิดของสังคมไทย.....	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	107
สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	113
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 เพศของกลุ่มประชากรศึกษา.....	85
1.2 อายุของกลุ่มประชากรศึกษา.....	86
1.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรศึกษา.....	86
1.4 อาชีพของกลุ่มประชากรศึกษา.....	87
1.5 ภูมิลำเนาของกลุ่มประชากรศึกษา.....	87
1.6 ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มประชากรศึกษา.....	88
1.7 แสดงประสบการณ์ของกลุ่มประชากรศึกษาเคยเห็นภาพข่าวกรณีเจ้าหน้าที่ ตำรวจจับกุมผู้ต้องหาได้ และนำมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนจากสื่อต่างๆ มาก่อนหรือไม่	89
1.8 แสดงแนวความคิดของประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมไทยต่อ..... กรณีการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ	90
1.9 แสดงผลค่าเฉลี่ยความทัศนคติของสังคมไทย และจำแนกตามตัวแปรต่างๆ.....	91